

OBSAH

Václav Frolec: O bulharských lidových pohádkách a povídkách 7

ZVÍŘECÍ BAJKY A POHÁDKY

Bitý nebitého nese 23

1. O hloupém vlkovi 23 2. Lištička kmotřička 24 3. Babka, jehně a vlk 26 4. O lišce, vlkovi, medvědu a svině 27

Nejsilnější je člověk 29

5. Nejsilnější je člověk 29 6. Lovec a zvířata 31 7. Liška a ovčák 35 8. Liška soudcem 38 9. Liška spasitelka 39 10. Jak zvířata utekla do lesa 40 11. Bábin kozel 43 12. Zabitý — nedobitý 47 13. Kulhavý kohoutek 50 14. Tvrduška, Měkuška a Sladuška 52 15. Myš a krtek 53 16. Starý vlk 54

Vlk pastýřem 56

17. Vrána a rak 56 18. Jelen a kolouch 56 19. Vlk a pastýř 57 20. Vlk a cikáni 58 21. Pastevec a medvěd 59 22. Závistivý pes 61 23. Pracovitý kos 61 24. Žába a vůl 62

KOUZELNÉ POHÁDKY

Nepřemožitelný hrdina 65

25. O zlatém ptáku 65 26. O třech bratřech a zlaté jabloni 71 27. Tři bratři a saň 74 28. Prašivec a carská dcera 76 29. Sluníčkův dar 79 30. Medvědí syn 82 31. Nejlepší střelec 86 32. Přelstěný lichvář 90 33. Chlapec a vítr 92 34. Zlatuška 94 35. Zlý obr a tři dcerky 97

Živá voda 101

36. Nezrozená panna 101 37. Vápenička 109 38. Tykválek 112 39. Dítě zaslíbené rybě 114 40. Slavomil Drakybil 118 41. Zázračný ptáček 121 42. Dívka želva 123 43. O dobrotě drvoštěpa Dobroty 127 44. Tři sestry 130 45. Stařeček a tři ze vsi 135

Poctivost a darebnost 137

46. Lesáček a sudičky 137 47. Poctivost a darebnost 140 48. Jak se Ivánek vyučil čertovskému řemeslu 142 49. O člověku, který přelstil čerty 147

50. O carské dceři v dřevěných šatech 150 51. Pasačka cařic 154 52. Děda Trak a poslední šarkán 155

NOVELISTICKÉ A ŽERTOVNÉ POVÍDKY

V rodinném kruhu

161

53. Jak se zhyčkaná dcerka stala pilnou žínkou 161 54. Co zaseješ, to sklídíš 165 55. Ženu vybírej po rozumu 168 56. Nedávej dědictví zaživa 172 57. Jak si usteleš, tak si lehneš 173 58. Zlá snacha 175 59. Jak se ruka k dílu má, tak se tělo odívá 176 60. Jak patří k sobě sýr a čerstvý chléb 181 61. Není pokoseno, ale postřiháno 183 62. Pánbůh chraň před ženským dopuštěním 183 63. Uchová žena tajemství? 185 64. Statkářova žena — drožkářský kůň 186 65. Moudrá nevěsta 189 66. Bratr bratra neživí, ale zle tomu, kdo ho nemá 191 67. Hloupý nuzák 192 68. Koželuh a záletníci 196

Hloupý svět

198

69. Za toho krvavého krupobití 198 70. Hloupý svět 200 71. Bojácný muž 202 72. Hloupý zeť 202 73. Džurovští mudrci 203 74. To nejsme my, brachu! 206 75. Chlapec a kotě 206

Chytráci

209

76. Prolhaná ves 209 77. Lež se neměří na lokte 210 78. Vyzrál na celou ves 212 79. Švagři 215 80. Vstaňte, mrtví, bijte živé 215 81. Huš na onen svět! 216

Starosti a bídy

218

82. No přece já sama 218 83. O zbohatlíkovi, který zapomněl na chudáky 219 84. Jak se stal chudás pánem 220 85. Největší hřích na světě 221 86. Proč se staří lidé nezabíjejí 222 87. Když pracuje člověk, pracuje i jeho štěstí 225 88. Nouze 229 89. Nerozumná žena a chytrý muž 230 90. Jak se lenoch naučil pracovat 231 91. Potrestaný starosta 231 92. Pes mu ukousl nos 232 93. Úděl různých národností 233 94. Popovo prase a hodža 235 95. Car, oráč a ministři 235 96. Chytrá snacha 236 97. Důvtipná dívka 238 98. Oslík pro domácnost 238 99. To nejdražší je sůl 239 100. Rád říkal pravdu 241 101. Carovo levé oko 242

Když je sytý pop, je sytá i jeho žena

244

102. Můj muž, má vůle 244 103. Velikonoce nebudou ani letos, ani napřesrok 245 104. Mlsná popka 246 105. Pop a cikán 246 106. Dopřej duši, co se sluší 246

Chytrý Petr

248

107. Jak chytrý Petr vyzrál na popa 248 108. Hodně se naučil 249 109. Chytrý Petr

radí hloupým sedlákům 249 110. Žere osel fazole? 249 111. Car Krpcevec z Peká-
čova 250 112. Nastradin hodža a jeho osel 251

Anekdoty 252

113. Boháč a chudáš 252 114. Cikán a kvašené mléko 252 115. Kdo bude pracovat
a kdo jíst 253 116. Cikán na vojně 253

POVĚSTI A LEGENDY

Pověsti o historických událostech 257

117. Jak padlo Trnovo bez cara 257 118. Dobyť serské pevnosti 258 119. Jak krásná
Boboševanka zachránila ves Bobčevo před Turky 260 120. Poturčení Isjorenských 260
121. Miljan a jeho sestra Milica 261 122. Batacká řež 261 123. Blíží se konec turecké
vlády 262 124. Kročeje Ruska 263

Pověsti o historických osobách 264

125. Jak Krali Marko nabyl síly 264 126. Krali Marko a jeho sestra 265 127. Krali
Marko a Turek z Kosturek 266 128. Smrt Krali Marka 266 129. Sekula vojvoda,
mládenec Golomeše a Černý Mouřenín 267 130. Jak car Jasen prchl do Ruska 269
131. O skonu a hrobě Ivana Šišmana 270 132. Car Kostadin a pád Stanimaky 270
133. Karadža vojvoda 271 134. Rumena vojvodkyně 271 135. Okřídlený mistr 274
136. Christo Botev a obilná zrna 274

Místní pověsti 276

137. O založení města Sofie 276 138. Jak vesnice Urdoviza a At-Liman (Burgasko)
dostaly své jméno 276 139. O mistru Manolovi a o tom, jak stavěli chisarskou tvrz
na Plovdivsku 277 140. O pevnostech Duškovčenin a Krasen 277 141. Samohradské
hradiště u Ljutidolu 278 142. Kavurská tvrz a tři dívky 279 143. Monastýr Treskavec
u Prilepu 279 144. O staré římské silnici u vsi Tekija 281 145. Pověst o hoře Ljubaši 281
146. O skalách Družbové u vesnice Stopu na Stankedimitrovsku 282 147. Nevěstina
skalka u Trigradu 282 148. Radina kašna u Perniku 283 149. Proč řeka Struma teče
rmutná 284 150. Kajabašská bažina 285

Legendy 287

151. Proč je nebe vysoko 287 152. Člověk, vůl, pes a opice 287 153. O hrncářském
řemesle 289 154. O mlýnském klepadle 289 155. Kde se vzala pastýřská šalmaj 289
156. Odkdy má ježek na kůži bodliny 290 157. Proč psi honí zajíce 290 158. Odkud
se vzali krcti 291 159. Kukačka 292 160. Jak vznikla Mléčná dráha 292

Pověrečné povídky 293

161. Každý má svůj úděl 293 162. Proč smrt nevidí, neslyší a je neviditelná 295
163. Jaká půjčka, taková oplátka 296 164. Archanděl Michael kmotrem 300 165.
Vampýrova nevěsta 303 166. Víla o domácnost nedbá 306

Ydavatelské poznámky 311